

Co-funded by
the European Union

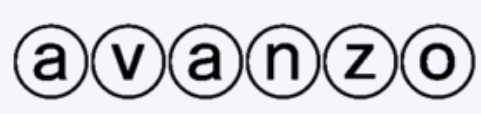

Stories 4 Wings

2024-1-ES01-KA220-ADU-000255317

Kritisch Denken

De Boerderij van de Stilte

Toen Lucía bij de boerderij aankwam, rook het er naar vochtige aarde en stond de tijd stil. De oude man zat onder een boom, zijn hoed schuin, zijn ogen dicht en zijn oren afgestemd op een andere frequentie.

"Ben jij Mujica?" vroeg ze, onzeker of ze iets heiligs onderbrak.

De oude man opende langzaam zijn ogen, alsof hij van ver terugkwam.

"Nee. Ik ben een tuinier die te veel praat", zei hij, terwijl hij haar een stoel van gerecycled hout aanbood.

Lucía was helemaal uit Montevideo gekomen. Ze studeerde filosofie, maar leek de antwoorden die ze nodig had niet te vinden. Haar scriptie ging over kritisch denken, en iemand had haar verteld dat deze man wist hoe hij met zijn voeten in de modder moest denken.

"Wat wil je weten?" vroeg hij, terwijl hij zachtjes de oude hond aaide die aan zijn voeten lag te slapen.

"Hoe kun je kritisch denken zonder cynisch te worden?"

De oude man glimlachte, niet met minachting, maar met tederheid.

Kritisch denken betekent niet alles wantrouwen. Het betekent je afvragen waarom we geloven wat we geloven. De wereld bekijken en je afvragen: 'Klopt dit, of herhaal ik het gewoon omdat iemand het me heeft geleerd?'

Lucía pakte haar notitieboekje en wilde elk woord opschrijven. Maar Mujica hield haar tegen.

"Schrijf niet. Luister. En als iets blijft hangen, is dat omdat het nuttig is."

Hij sprak over zijn jeugd, de guerrillabeweging, de gevangenis. Hoe de opsluiting hem leerde dat vrijheid zich niet verschuilt achter muren, maar in de geest.

Die kennis wordt niet geboren uit boeken, maar uit pijn, tegenstrijdigheid en mislukking.

"Ik wilde de wereld veranderen. Maar toen besepte ik dat zonder het hart van mensen te veranderen, er eigenlijk niets verandert."

Lucía keek hem geschokt aan.

"Dus, is het niet de moeite waard om te vechten?"

"Natuurlijk. Maar je moet weten waarom je vecht. En voor wie."

Hij vertelde haar dat hij, zelfs als president, op dezelfde boerderij woonde, met dezelfde hond en dezelfde Volkswagen. Dat hij 90% van zijn salaris doneerde was niet heldhaftig, maar logisch.

"Waar heb ik nog meer voor nodig als ik al heb wat ik nodig heb?", zei hij tegen een journalist, nam een slokje van zijn maté en voegde er zachtjes aan toe: "Je moet weten wanneer je moet stoppen. Want als je dat niet doet, word je een slaaf van wat je najaagt."

Lucía dacht aan haar studie, haar professoren, de debatten die aanvoelden als woordspelingen zonder inhoud. Ze dacht aan haar vader, een gepensioneerde arbeider, die Kant nooit las, maar precies wist wanneer iets onrechtvaardig was.

"En hoe leer je iemand wanneer hij moet stoppen?", vroeg ze.

"Je onderwijst het niet. Je verspreidt het – door middel van samenhang, voorbeeld en het erkennen van fouten. En ik beseft dat het moeilijkste niet is om na te denken. Het is de moed hebben om te veranderen wanneer wat je denkt niet meer past".

De zon begon onder te gaan. Mujica kwam langzaam overeind. Hij bood haar een maté aan.

"Weet je wat het moeilijkste is?" Ze schudde haar hoofd.

"Om te accepteren dat we soms ongelijk hebben. Dat we niet goed zijn, alleen maar omdat we anders denken. Dat de wereld zich niet verdeelt tussen idioten en luciden. Ze verdeelt zich tussen degenen die vragen stellen en degenen die herhalen wat anderen zeggen".

Lucía nam een slok maté en besepte dat er iets was veranderd. Ze zocht niet langer naar zekerheden, maar naar vragen die de moeite waard waren.

Voordat ze vertrok, deelde de oude man nog een laatste gedachte:

"Kritisch denken is leven met een doel. Niet met dogma's. Niet met haat. Met een doel. En als dat doel het leven van iemand anders niet verbetert... dan is het gewoon ego in vermomming".

Lucía liep terug naar het dorp met een leeg notitieboek en een vol hoofd. Ze wist niet of haar scriptie briljant zou zijn. Maar ze wist dat ze voor het eerst met een open hart dacht.

José Alberto Mujica Cordano (Montevideo, 20 mei 1935 – Montevideo, 13 mei 2025), beter bekend als Pepe Mujica, was een Uruguayaanse politicus en bloemenkweker die van maart 2010 tot maart 2015 president was van de Republiek van Uruguay.

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie houdt geen goedkeuring in van de inhoud ervan, die uitsluitend de mening van de auteurs weergeeft. De Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik dat van de daarin opgenomen informatie kan worden gemaakt.

De publicatie verkrijgt de Creative Commons licentie CC BY-NC SA.

Deze licentie staat u toe het werk te distribueren, te remixen, te verbeteren en erop voort te bouwen, maar uitsluitend voor niet-commerciële doeleinden. Bij gebruik van het werk en fragmenten daarvan moet

1. Vermeld de bron en een link naar de licentie. Eventuele wijzigingen moeten worden vermeld. De auteursrechten blijven bij de auteurs van de documenten.
2. Het werk mag niet voor commerciële doeleinden worden gebruikt.
3. Als u het werk opnieuw samenstelt, converteert of erop voortbouwt, moeten uw bijdragen onder dezelfde licentie worden gepubliceerd als het origineel.